

Slår alarm om historisk jazzplate

Forfatter: Jan Omdahl

- Publiseringsdato: Dec 9, 2015 9:09 PM
- Sist oppdatert: Dec 10, 2015 10:10 AM

Den nye utgaven av Norges mestselgende jazzplate markedsføres som autentisk. Hastigheten og tonehøyden er feil, mener musikkprodusent.

«Fairytale» med den norske jazzvokalistene Radka Toneff (1952–1982) og den amerikanske pianisten Steve Dobrogosz ble spilt inn i 1982 og er kåret til tidenes beste norske plate. Nå er den nyutgitt.

– Hadde man sagt at dette er en alternativ versjon, hadde jeg ikke hatt noe problem med det. Men her bruker man det historiske opphavet som salgsargument, sier den internasjonalt anerkjente og mange ganger Grammy-nominerte musikkprodusenten Morten Lindberg til DN.

[Radka Toneff \(1952–1982\)](#) Han har sammenlignet den nye utgaven av det norske jazzikonet Radka Toneffs «Fairytale» med originalmateriale fra innspillingen i Grieghallen, og konkluderer med at feil hastighet og tonehøyde, samt en «nervøs» klang, skjemmer utgivelsen.

– Det som ble gjort i Grieghallen i 1982 var en musikalsk og lydt teknisk bragd som fortjener å bli fremstilt slik det faktisk låt, sier Lindberg.

Lyd som salgsargument

Nasjonalbibliotekets lydtekniske avdeling i Mo i Rana gjorde det mulig med en teknisk meget uortodoks overføring av musikken fra det originale masterbåndet. Utgivelsen markedsføres med historisk autentisitet og forbedret lyd. Lyden har allerede fått mye skryt fra fagfolk. Pianisten Steve Dobrogosz og platens produsent, Arild Andersen, har også sagt seg fornøyd.

Morten Lindberg sto i 2005 bak den første vellykkede overføringen av tre spolebånd med råmateriale fra «Fairytale»-innspillingene. Han har sammenlignet den nyutgitte versjonen av åpningssporet «The Moon is a Harsh Mistress» med en versjon av samme låt fra overføringen han gjennomførte i 2005, samt en tidligere cd-versjon. Hans konklusjon er at metoden som ble benyttet ved den nye overføringen fra masterbåndet har ført til flere problemer. Mest alvorlig: Hastighet og tonehøyde, eller «pitch» på bransjespråk, er ikke korrekt.

Kan korrigeres

Grappa Musikkforlag står bak nyutgivelsen. Lydtekniker Thomas Bårdsen hos Nasjonalbiblioteket opplyser at Grappa ble informert om at de overførte filene måtte hastighetsjusteres. Men masteringtekniker Morgan Nicolaysen

i Propeller mastering sier at Propeller ikke har fått i oppdrag å gjennomføre noen slik hastighetsjustering.

Andreas Risanger Meland i Grappa kan ikke svare på hvorfor versjonen som markedsføres som originalen har feil hastighet og tonehøyde, men avviser ikke at det er tilfelle.

– Hvor lett hørbart en forskjell på 4 hz er kan selvsagt diskuteres. Men hvis det stemmer at flygelet på den nye versjonen er 4 hz for høyt, så er dette mulig å korrigere i nye opptrykk og i filer. Vårt mål har vært, og er, å gjøre stas på en fantastisk utgivelse, og vi vil selvsagt at både lyd kvalitet og omslag skal gjengis så optimalt som mulig, sier Meland.

– Vi mener vi har fått et resultat som er bedre enn den første overføringen til cd og den neste cd-masteren som ble laget basert på den første cd-masteren.

Lang prosess

Morten Lindberg understreker at de lydmessige justeringene er smakfullt utført.

Til de som eventuelt måtte mene at han som tidligere involvert vil sverte nyutgivelsen, svarer Lindberg:

– Mine vurderinger har fokusert på objektive, målbare faktorer.

Plateselskapet åpner for at det kan bli aktuelt å sette i gang en ny overføring i korrekt hastighet:

– Men så langt har ikke det vært mulig, og jeg må få minne om at prosessen med å få gjort en ny overføring har pågått i mange år, og mange steiner er blitt snudd, sier Andreas Risanger Meland i Grappa.